

Szép évforduló

101. születésnapján köszöntöttük Paszternák Annát, közösségünk legidősebb tagját

A Budapest Klezmer Band koncertje

Az immár 1990 óta működő Budapest Klezmer Band előadásai rendkívüli élménnyé teszik a tradicionális zsidó zenét. Zenei átiratokat játszanak, amelyeket az együttes alapítója és vezetője, a munkácsi származású

kultúra egykor virágzó volt. Bővebb információk a zenekar honlapján <http://www.budapestklezmer.hu/>.

A koncertre a Jókai Színházban kerül sor 2012. október 20-án 19:00 órai

Jávori Ferenc komponál. Ezek a dalok Közép-Kelet-Európa azon területeiről származnak, ahol a zsidó zenei

kezdett. A jegyárak: elővételben 15, a helyszínen 17 euró. ■

Kirándulás Budapestre

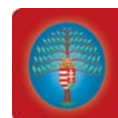
November 25-én, egésznapos kirándulást szervezünk Budapestre. A részvételi díj a tavalival megegyező 25 EUR, amely tartalmazza az esti koncert – Presser Gábor és barátai belépődíját a Dohány utcai zsinagógában, illetve kóser ebédet, útiköltséget és belépődíjakat. Jelentkezni lehet a kile@menhaz.sk címen és a KZSH titkárságán. A részletes programot októberi számunkban olvashatják. ■

Férfi hittestvéreink figyelmébe

Az utóbbi időben egyre nehezebb ahalottainkat a vallási előírásoknak megfelelően eltemetni. A KZSH folyamatosan biztosítja a vallási funkcionáriusokat, viszont nagy problémánk van a minjén (10 felnőtt zsidó férfi) biztosításával. Ezért kérjük Önöket, amennyiben temetés esetén el tudnának jönni a komáromi zsidó temetőbe, legyenek szívesek minél hamarabb leadni telefonszámukat és e-mail címüket a KZSH titkárságán: kile@menhaz.sk, 035/7725-355. Segítségüket előre is köszönjük! ■

Támogatónk

Nemzeti
Kulturális
Alap

101. születésnap

Szeptember 17-én, Rosh Hasanah 1. napján ünnepelte 101. születésnapját a KZSH legidősebb tagja, **Paszternák Anna**. Ismerősei, barátai közül többen otthonában köszöntöttek. A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetségének vezetése írásos üdvözlésben ajándékkal kívánt minden jót az ünnepeltnek. Mazl Tov! ■

dr. Schweitzer József főrabbi úr 90 éves!

Október 13-án, szombaton ünnepli 90. születésnapját dr. Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi úr. A Komáromi Zsidó Hitközség nevében ezúton gratulálunk és további jó egészséget kívánunk! Bis 120! ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfrendaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel.:/fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. Alapítva 5756-ban.

Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!

Faliújság rövid hírek

✧ A HH-t a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: Orna és Jossi Mondschein (Izrael), Rybár család (Rimaszombat), J.J. (Komárom), dr.Körtvélyessi János (Komárom), Izsák család (Bázel), Fahn Béla (Galánta), Messinger Tibor (Érsékújvár), Reisch Zsuzsanna (Stockholm) és anonimitásukat kérő adományozók! Köszönjük!

✧ Szeptember hónap folyamán új könyvekkel gazdagodott a Spitzer Béla Kiskönyvtár állománya.

✧ A Schnitzer Ármin Mikromúzeum kiállításának megújítása elkészült. A Magyar Zsidó Levéltár vezetője, Toronyi Zsuzsanna volt az ötletgazda. A tárlat félfogadási időben folyamatosan látogatható.

✧ Szeptember 20-án a Selye János Gimnáziumban, az idei Holokauszt Emléknapp keretében mutatták be Scheiner Susi és Péter alkotását, a Naiv álmok című filmet. Az eseményen részt vett az alkotó Scheiner Péter. Hitközségünket Pasternák Antal elnök képviselte.

✧ Továbbra is nagy sikerrel folytatódik a héber nyelvtanfolyam minden szerdán délután a Menház épületében Zuzana Toledano tanárnő vezetésével. Bővebb információk a titkárságon.

Ötleteket várunk!

Megkezdődött a hitközség 2013. M évre benyújtandó pályázatának előkészítése.

Amennyiben ötletük, igényük van programjainkkal kapcsolatban, azokat szívesen fogadjuk a kile@menhaz.sk címen és a 037/7731-224-es telefonszámunkon. ■

Bizakodással teli Nagyünnepek Komáromban

Tavalyi cikkünk Keserédes Nagyünnepek címmel jelent meg, az idei őszi ünnepeket a bizakodás jegyében tölthettük. A KZSH vezetése és titkársága szervező munkájának köszönhetően érezhetően emelkedett az Itentiszteletek látogatottsága.

Többen jöttek Komárom-Esztergom megyéből is, sikerült a KZSH-hoz pár újonnan csatlakozó tagot is bevonni, a komáromiak közül azonban még mindig sokan hiányoztak nekünk.

Az ünnepek lebonyolításában **Riszovannij Mihály** és **Balogh István** működtek közre.

Erev Rosh Hasanahkor megtelt a zsinagóga földszintje az egész régióból érkezett hittestvérekkel, érdeklődőkkel. **Pasternák Antal** elnök köszöntője után **Paszternák Tamás** koordinátor ismertette az ünnepek menetrendjét. A KZSH elnöke ekkor adta át a Kehila – a közösségért díjat **Miriam Neiger Fleischmann** festőművésznek, aki a Zsidó Kultúra Európai Napján nem tudott itt lenni.

A gyertyagyújtás, az esti ima és **Riszovannij Mihály** ünnepi beszéde után a Wallenstein Zoltán teremben került sor az ünnepi Kiddusra és vacsorára, melyet idén is a budapesti Carmel kft. és a kóser pékség biztosítottak. **Balogh István** az ünnep ételeiről mondott bevezetőt. A vacsora szervírozásáért **Haas Juditot**, **Paszternákné Kertész Zsuzsát** és **Farkas Editet** illeti köszönet. A **Toledano család** saját természetű gyümölcszeivel járult hozzá az ünnepi vendéglátáshoz. Köszönet érte!

Rosh Hasanah első napjának délutánján a Taslich szertartást a délutáni mincha ima és **Balogh István** tanítása követte, majd a Wallenstein Zoltán teremben tartottunk Kiddust. Ezúttal a

Wagner család gazdagította gyümölcsökkel az ünnepi asztalt. Köszönjük!

Az újév zárásaként a második nap délutánján is találkoztunk. Ekkor **Miriam Neiger Fleischmann** festőművész nő volt a vendégünk, aki kutatási céllal hosszabb ideig tartózkodik városunkban. Az én ünnepem címmel, arról mesélt mit is jelentenek neki az ünnepek, Komárom. **Balogh István** mondott bevezetőt a zsidóság és a művészetek kapcsolatáról. A megjelentek számos kérdést intéztek vendégünkhöz.

Jom Kippur előestéjén, Kol Nidrekor találkoztunk ismét. Az ima kezdetén a hitközség vezetői körbevitték a zsinagógában a Tóratekerceket, majd

meghallgattuk az ilyenkor szokásos imarészeket, melyeket az előimádkozónk, **Riszovannij Mihály** által készített fonetikus segédletek tettek mindenki számára érthetővé.

Jom Kippur délutánján a Mazkir ima hangzott el, a halottainkra való emlékezés keretében **Pasternák Antal** olvasta fel az elhunytak nevét.

A délutáni ima és tanítás után amely ezúttal a hetizakaszokról szólt a Neila ima zárta a böjtnapot, hagyományosan a Jövőre Jeruzsálemben sorokkal. Az ünnep kimenetele után közös havdalát és étkezést tartottunk a Wallenstein Zoltán teremben.

Köszönjük mindenkinek, aki eljött és jelenlétével segítette kis közösségünket a hagyományok ápolásában. ■

PT

Shalom klub Szukkotkor

Erev Szukkot előtt, szeptember 30-án vasárnap délután került sor a KZSH Shalom klubja ünnepi összejevetelésére. A program a Schnitzer Ármín Mikromúzeum új kiállításának megtekintésével kezdődött, amely a zsidó ünnepeken keresztül mutatja be közösségünk történetét.

Paszternák Tamás megemlékezett a

közelmúltban elhunyt tagjainkról **Horsky Elena** néniről és **Jakobovits Miklósról**, akinek testvére Dezső személyesen is eljött a rendezvényre.

A KZSH irodájában levetítettük az EDÁH (www.edah.sk) filmjét, melyet **Horsky** néniel készítettek pár évvel ezelőtt.

A Menház udvarán felállított sátor

előtt a Megyercsen élő izraeli hittestvérünk **Avi Toledano** mesélt a szukkot-i csokor összeállításáról és az ünnephez fűződő élményeiről.

A program a Wallenstein Zoltán teremben fejeződött be, ahol áldást mondtunk a friss, kóser barcheszra. A megjelentek még sokáig beszélgettek az ünnepéről és aktuális kérdésekről. ■

PT

Zsidó Kultúra Európai Napja

Az elmúlt évek tradícióját követve ismét egésznapos programmal köszöntöttük a Zsidó Kultúra Európai Napját, amely egyben az őszi idény nyitórendezvénye is volt.

A környékről számos hitközségből érkeztek vendégek, külön öröm volt számunkra, hogy elfogadta meghívásunkat a szatmárnémeti hitközség Romániából, hosszú utat megtéve kisbusszal érkeztek.

A hitközségek és közösségek találkozásának előadója az idén Alexander Ben Zvi úr, Izrael állam pozsonyi nagykövete volt. A zsinagógában Paszternák Tamás koordinátor köszöntötte a megjelenteket, köztük a város képviselőit Weszelovszky Gábor és Mayer Tibor urakat, akik közül Weszelovszky úr adta át az önkormányzat üdvözlését.

A nagykövet úr számos aktuális témáról beszélt, az iráni helyzetről, a

palesztinokról, Egyiptomról. Szólt a szlovák-izraeli kapcsolatok alakulásáról és a nagykövetség helyzetéről. A megjelentek a nyitó előadás után sok kérdést tettek fel.

Délben Bina Stiefel rebecen kóser ebédje várta a több mint 70 vendéget a Menház udvarán felállított sátorban. A finom falatok idén is mindenkinek nagyon ízlettek. A Toledano család gyümölcsöket hozott ajándékba.

A délutáni program első részeként Décsei Miklós úr, a szatmárnémeti hitközség elnöke mutatta be közösségüket. A nap folyamán valamennyi előadást Padlovics Ágnes tolmácsolta szlovák nyelvre.

Décsei Miklós, a szatmárnémeti hitközség elnöke

Alexander Ben Zvi, Izrael állam pozsonyi nagykövete és Paszternák Tamás, a program főszervezője.

Hagyományainknak megfelelően átadtuk a Kehila és a Kehila Haver díjakat.

Szántó T. Gábor író, a Szombat főszerkesztője bemutatta a lapot, majd új könyvét, melyből a megjelentek öröme részleteket is felolvasott.

Ezután került sor a Schnitzer Ármin Mikromúzeum felújított kiállításának megnyitójára, majd hagyományainknak megfelelően átadtuk a Kehila és a Kehila Haver díjakat (a díjazottak névsorát a HH augusztusi számában közzöltük).

Az egésznapos program a Pessburger Klezmer Band nagyszerű koncertjével zárult, melyre teljesen megtelt zsinagógánk.

Köszönet sok a segítségért, támogatásért. A Zsidó Kultúra Európai Napján 2013-ban is várunk mindenkit. ■

PT

Az ipolysági állami gimnáziumban megemlékeztek a holokausztról

Már hagyománnyá vált, hogy szeptember elején az Ipolysági Magyar Tanítási Nyelvű Gimnáziumban is megemlékezünk a modern európai történelem legborzalmasabb eseményéről, a holokausztról. Szeptember 9-e a szlovákiai holokauszt emléknapja, ugyanis 1941-ben ezen a napon fogadta el a szlovák törvényhozás az ún. zsidókódexet, amelyben az akkori Európa legkegyetlenebb zsidóellenes törvényeit foglalták össze.

Az emlékműsoron az összes diák és a tanári kar is részt vett. Zolczer Melánia szavalata (Pilinszky János: Harbach 1944) után Tóth Tibor történelemtanár mondott emlékbeszédet. A tanár úr hangsúlyozta, hogy véglegesen eltorzult gondolkodás és értékrend vezetett a holokauszthoz.

Sajnos napjainkban az írott és az elektronikus sajtóban, de a közbeszédben is gyakran elhangzanak antiszemita megnyilvánulások. Felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy a magyar kultúra, irodalom, zene, tudományos élet és a sport rengeteget köszönhet a magyar zsidóságnak (megemlítette többek közt Radnóti Miklós, Karinthy Frigyes, Molnár Ferenc, Rejtő Jenő, Szilárd Leó, Teller Ede, Neumann János, Hajós Alfréd nevét).

„Jegyezzétek meg, hogy a XXI. századi Európában a zsidóellenességnek, de semmilyen más nép-nemzetellenességnek nincs helye, de értelme sem! Legyetek-legyünk nyitottak, toleránsak,

empatikusak!” – fejezte be beszédét Tóth Tibor.

Az emlékműsor gerincét Baki Attila történész (az iskola volt diákja) előadása képezte a honti és az ipolysági zsidóság történetéről és holokausztjáról. Egyébként egyetemi szakdolgozatát is az ipolysági zsidóság holokausztjáról írta, s mindezidáig ez az egyetlen tudományos munka erről a témáról. Baki Attila interaktív előadásának elején ismertette a magyar holokauszthoz vezető utat, az 1920-as numerus clausustól a zsidótörvényeken keresztül a deportációkig. Részletesen ecsetelte az ipolysági zsidóság kálváriáját: a több mint 1200 főnyi ipolysági és Ipolyság környéki zsidókat 1944. május 9-én gettósították, június elején Illépusztán, Balassagyarmaton és Kassán keresztül Auschwitzba deportálták. Az 1204 emberből csupán 116-an tértek haza, többségük később elhagyta Ipolyságot és az országot. Az előadást kivetített prezentáció tette érdekeseb-

bé, a diákok történelmi dokumentumokat láthattak, mint pl. az ipolysági gettó rendszabályzatát, a járás zsidó orvosainak névsorát vagy egy, a gimnáziumhoz kötődő kordokumentumot. A közvetlen stílusú fiatal történész dinamikus előadását a diákok szinte lélegzet-visszafojtva hallgatták.

Az emlékműsor egy megrázó dokumentumfilm levetítésével zárult. Grüner Miklós, magyar holokauszt-túlélő számolt be családjá meghurcoltatásáról és az átélt auschwitzi borzalmakról. ■

Tóth Tibor

Jakabovits Miklós (1949-2012)

A Komáromi Zsidó Hitközség Facebook oldalán néztek egy képet. Pár perccel az 5773. zsinagógai esztendő beköszönté előtt készült a zsinagógában idén szeptemberben. A jobb oldalon ott ül kedves győri hitestvérünk, Jakabovits Miklós. Még le sem telik a tíz bűnbánó nap, s szomorú hír érkezik, hosszantartó súlyos betegségben örökre távozott. Erev Yam Kipper

előtt kísérték utolsó útjára a győri temetőben. A helye a Kol Nidre dallamai alatt már üresen maradt!

A család gyászában osztozunk, hiányozni fog komáromi rendezvényeinkről!

Mély megrendüléssel a Hitközségi Híradó szerkesztőinek nevében ■

dr. Paszternák András

Horsky néni emlékére

Ismét gyászolunk, 91 éves korában távozott hitközségünk oszlopos tagja, Horsky Elena néni. Amíg egészségi állapota engedte, nem hiányozhatott a Shalom klub összejöveteleiről, a KZsH rendezvényeiről. Eggyel kevesebben lettünk, a Hitközségi Híradó szlovák része elveszített egy fontos Olvasót. Emlékszem, amikor a kezdetekben, még személyesen hordtuk ki az újságokat, mindig volt egy-két kedves szava, amellyel az általunk szervezett programokat dicsérte. Biztos pontként

mindig ott volt, ha a Kossuth tér felé jártunk. Ma már az égi Shalom klub asztalánál ül a többiekkel. A 2010-ben életéről készült kisfilmet (<http://edah.sk/video/elena-horska-dievca-z-lazov/68/>) nézve felvillannak az emlékezetes pillanatok, a Menházban átélt közös programok. Hiányozni fog!

A család gyászában osztozunk! ■

a Hitközségi Híradó szerkesztői

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

5. fejezet 3. rész

Köszönöm a jóságát fröken Ulle és bocsánat, hogy elszomorítottam olyasmikkel, amikkel tulajdonképpen nem is kéne, hogy foglalkozzon.

„Mint ahogy azt a költő mondta, az ember nem egy magányos sziget, és ha ilyesmiik történnék, ezen mindenkinek gondolkoznia kell. A viszontlátásra, Jéorj és minden jót.”

Elment és én tényleg sajnáltam, hogy szóbahoztam mindezt. Ő szegény semminek nem oka és nem kell, hogy ezek a dolgok elszomorítsák. Ami velünk történt, azt ő úgyse tudja megérteni, mint ahogy erre egyetlen normális ember se képes, aki nem volt ott. A svédek többet tettek a zsidókért, majdnem, mint minden más nép. Akkor, amikor ebben nem kis veszély volt, amikor a gonoszság birodalma a hatalmának a tetőpontján volt, a norvég és a dán földalatti mozgalmak segítségével megmentették ezeknek az országoknak majdnem a teljes zsidóságát, befogadták őket a háború közepén, amikor a világ minden más országának kapuja zárva volt előttük és ezzel nem kis veszélynek tették ki magukat. A németekkel való kereskedelmi kapcsolataikat ugyan nem szakították meg, de a szövetségeseikkel sem. A háború után több ezer lágerekből megszabadult félholt embert adtak vissza az életnek. Nem csodálkoznék, ha egy részük nem kérdezné meg magát, hogy ha egy racionális nép, mint a német így üldözte a zsidókat, nem volt-e ennek meg az oka. Nem értették meg, hogy a Soá az ideális áldozat, a zsidó és az ideális gyilkos, a náci tragikus találkozója volt.

6. fejezet

Ezeket a sorokat azok számára írom, akik nem járatosak Közép-Európa két világháború közötti földrajzában és történelmében. Ennek az időszaknak a megértése még azok számára se könnyű, akik ott éltek át. Különösen fontos ezt megérteni, ha egy olyan család történetével foglalkozunk, amely a költő szavai szerint: „a történelem futószalagjára szögezve” élte át ezt az időt, anélkül, hogy mozdulni lett volna képes.

Az első világháború 1918-ban Németország és az Osztrák-Magyar Birodalom vereségével és ennek az utóbbinak részekre bontásával fejeződött be és az irányelv az volt, hogy ezek az új államok lehetőleg minél homogénebbek legyenek. Így születtek Nagy-Magyarország részeiből az utódállamok, Románia, Jugoszlávia, Csehszlovákia, amelyek a győztes hatalmak jóakarata ellenére nagyon messze voltak attól, hogy ne legyenek kisebbségeik. Csehországnak pont a határvidékén nagy német sáv volt – a szudéták. Szlovákiában szlovákok, magyarok, németek és rutének éltek egymás mellett és egymásban kölcsönös, lassú tűzön fortyogó ellenszenvben, amely csak ritkán lobbant fel egy-egy vasárnapi kocsmai bicskázásban. Közös nevezőjük csak az az alacsony rokonszenv volt, amelyet a közöttük élő zsidók iránt éreztek. Ez az antiszemitizmus szintén kordában volt tartva és csak itt-ott bukkant a felszínre egy zsidóellenes viccben – amelyen a zsidók nevettek a legjobban – vagy egy, többnyire részeg, paraszt zsidózásában. Az általános vélemény az volt, hogy antiszemita az, aki a kelleténél jobban gyűlöli a zsidót és ezt a zsidók is elfogadták, mert azt tartották, hogy nem kell minden csekélységet felfűjni.

Csehszlovákia megalapítója és első elnöke Thomas' Garik Masaryk megszire kimagaslott a korabeli politikusok közül. Minden tekintetben valódi liberális volt. Az ő idejében az ipar hihetetlenül fejlődött és Csehszlovákia élen

járó gépipara, modern fegyvergyára, autó és cipőipara egész Európába exportált. Ő vezette be a világ ezen a részén ismeretlen politikai és sajtószabadságot és a kisebbségeknek is megvolt a lehetőségük, hogy iskolákat nyissanak a maguk nyelvén. Ezt a szabadságot a zsidók is élvezték, a cionista szervezetek zavartalanul működtek és a zsidó kisebbségnek parlamenti képviselője volt. Magyarországon, a felosztása után, a zsidó Kun Béla vezetésével kommunista forradalom tört ki, amelyet a „fehérek” Horthy Miklós admirális vezetésével és idegen, román, katonai segítséggel levertek. Horthy magát kormányzóvá, azaz államfővé kiáltotta ki így Magyarország névleg királyság maradt, kormányzó vezetése alatt. A kommunistákkal való harcok közben Horthy hadseregének bizonyos egységei olyan pogromokat rendeztek a zsidó lakosság körében, amely számszerűleg ugyan „csak” vagy ötven áldozatot követeltek, de a vérszomjas állatiaságukban nem maradtak vissza a későbbi, náci vérengzésektől. A magyarok voltak az elsők Európában, akik zsidóellenes fajvédő törvényeket hoztak, sokkal a nácik uralomra jutása előtt, többek között 1920-ban a „numerus clausus”, amely korlátozza a zsidók számát az egyetemeken. A harcok alatti véres pogromokat eltussolták, az új törvényeket és velük járó szításokat meg lehetett kerülni és a magyar zsidóság mindent elengedett a füle mellett, nyugodt, hűséges és hazafias maradt és igyekezett mindent elfelejteni és elfeledtetni. ■

Folytatása következik...

A Schnitzer Ármin Mikromúzeum felhívított kiállítása

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

X. rész – Látogatások 2.

(2011. július 4. – hétfő)

Pár napja azon töprengtem, talán nem kéne többet leírnom a blogban azt a szót, hogy Szarvas, mert egyesek még azt gondolhatnák, elvonási tüneteim vannak.

A mai nap nem hagyhatom ki a Körös-parti település nevét. Rendhagyó módon az esti élményekkel kezdem. Hat után elballagtam a kis gyaloghíd (tudjátok, amely alatt mindig dugó van) közelében lévő buszvégállomásra. Ezúttal a 61-es helyett a 161-esre szálltam fel. Ez az új járat eddig nem érintette ezt a fejjállomást. Vonalvezetése részben azonos a 61-es számúval, azzal a különbséggel, hogy ez nem Ramat Ganon, hanem Bnei Brakon keresztül közelíti meg Tel-Avivot.

A 15 perces utat 45 perc alatt tettük meg. Bnei Brakot látni kell, mintha egy stettben járnánk. Vallásos férfiak szaladnak jobbra, balra, kalapban, srámliban, kaftánban, szakállal, pajesszal... parókás hölgyek tolják a babakocsikat, miközben gyerekhad fogja őket közre. Boltok, zsinagógák. Ha időm engedi, egyszer gyalogosan is eljövök majd ide. Kezemben a térképes telefonom illetve a frissen nyomtatott héber busztérkép. Ági nénihez és Smuel bácsihoz igyekszem, a szarvasi tábor egykori legendás kósersági felügyelőihez. Hát igen, azok a nyarak, amikor Ági nénitől mindig kapott a csoportom extra pizzát... külön odafigyelt elvitték-e a Paszti uzsonnáját.

A megfelelő buszmegállóban szállok le, megtalálom az utcát is... Ezt úgyesen eltervezted Kispaszi.

Beszélgetünk magyarországi látogatásukról, komáromi vizitjükéről, az izraeli hétköznapokról és természetesen Szarvasról. Bár három-négy éve már visszavonultak, életükben még mindig napi szinten jelen van a több mint másfél évtizedes alföldi múlt.

Vacsorázni invitálnak, meg is jegyzem, de jó újra Ági néni féle ételt enni, a salátát Smuel bácsi készítette. Kellemes látogatás volt.

Dióhéjban a mai napról: Izomlázam van a tegnapi túra után, igyekszem korlátozni a mozgást. A lépcsőzés megy a legrosszabbul, remélem egy-két nap és

elmúlik. Furán mutathatók Bicebóca-ként. A mai nap volt idekint az első, amelyet reggeltől estig (szó szerint) a laborban töltöttem. Egy nem használt pásztázó alagútmikroszkópot üzemeltettem be. Szeretem a szakmai kihívásokat, a fehér köpenyt,...

A tegnapi kirándulás egyik résztvevője ma örömmel fedezett fel a büfében, ő is sántikál.

U.i: Ma reggel nem találkoztam macskával, a bejárat előtti lépcső tövében azonban egy kiskutya várt. Pár percig farkaszemet néztünk. Szerencsére, mire leértem, elszaladt.

(2011. július 5. – kedd)

A mai nap mikroszkópozással, egy potenciosztát és egy bevonatkészítő műszer megismerésével telt. Az izomláz még mindig erős hatással van rám. Nem nagyon tudok járni, különben minden rendben.

Rájöttem, reggelente a 61-es busz mindig az orrom előtt megy el – akár mikor indulok itthonról -, s utána várhatok a következőre minimum 15 percet. Szerencsére a kisbolt előtt van egy pad. Amikor végre bekanyarodik egy busz a Negba utcába, biztos, hogy követi még egy, esetleg rögtön kettő 61-es is.

A tegnapi blogbejegyzésből kimaradt, hogy a ramat gani buszvégálló-

másnál egész nap üldögél két nyugdíjas bácsi kempingszékeken az árnyékban, reggel a bal oldali, este a jobb oldalon lévő járdán, követve a nap járását. A buszreform óta tűntek fel, amint elhagyja egy járat a végállomást, rögtön elkezdnek adminisztrálni. Gondolom rendszám, járatszám, pontos idő. Azt gyanítom, valamilyen civil szervezettől lehetnek, s adatot gyűjtenek egy esetleges tiltakozó akcióhoz. Ebből egyébként az utóbbi napokban volt pár városszerte.

Amióta buszra kényszerültem, szinte nem is látok macskát. Lassan kez-

denek hiányozni. Remélem, legkésőbb a jövő hét elején újra gyaloglóképes leszek.

A bloghoz kötődő levelet hozott az Internet:

„...Mint a blog egyik legaktívabb olvasója, kérhetnék valamit? Ha megtennéd a ... és az én kedvemért, hogy amit héberül idézel, írsz a blogban, azt zárójelben magyarul is odaírnád, azt nagyon szépen megköszönénének, úgy lenne számunkra teljes! És hát ha kérhetnék még valamit...említesz sokszor izraeli ünnepeket. Ha a főbb ünnepekről írnál egy-két mondatot, az szuper lenne, mert egyre jobban vonz ez a kultúra, és szeretnék olvasni ezekről is, ha megoldható...”

A blog-kisokos elérhető az alábbi linken: <http://kispaszi.com/2011/07/05/posztdok-naplo-22-kisokos/> ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján – www.kispaszi.com

Osso Buco, vagy mibe megyek a henteshez

Úgy gondoltam, hogy mindenkinek van egy olyan különleges receptje, amit ünnepekre készít vagy, akkor mikor kedves vendégeket vár. Olyankor az asztalra kerül a legszebb abrosz, az ünnepi étkezés és az étlap nem a mindennapi. Igazából mondván évekig biztos voltam benne hogy, minden egyes házban ez a szokás, mert ezt láttam a szüleimnél és ezt tanultam az iskolában.

Az Osso Buco (ejtsd: ószó búkó) olasz származású étel az én konyhámban ünnepi étel, mielőtt leírom, a receptet szeretnék két élményt megosztani Kedves Olvasóimmal.

Az elemi iskolai emlékekből egy valástani órára emlékszem. Az óra témája az volt, hogy kell fogadni az új termékeket, új ruhát, cipőt, ajándékot és minden mást, ami nem a mindennapi élethez tartozik. Az előadás célja szerénységre és takarékosagra akart tanítani minket. Ha új ruhát vagy cipőt kapunk, ne vegyük fel rögtön és szaladjunk a játszótérre, hanem tegyük el szombatra vagy ünnepre, és így tiszteljük ezeket a szent napokat. Ha a hét közepén vettünk egy primőr gyümölcsöt vagy zöldséget ne fogyasztuk el, rögtön hanem tiszteljük vele a szent napot. Ezek nem vallási törvények, de a jellegükben van valami, ami a vallással van összefüggésben, mert evvel különbséget teszünk a hétköznap meg a szent napok közt.

A második emlék már felnőtt koromhoz kötődik. A családba nagy öröm volt mikor, egyik unokatestvérem férjhez ment. Az esküvőre vettem

egy Tel Aviv-i elegáns üzletben egy fekete bársony kosztümöt, piros taft gallérral és hozzá egy fehér selyem blúzt, apró kis hímzés mintával. Sokba került, de nagyon elegánsnak láttam és biztos voltam benne, hogy mivel klaszikus minta, máskor is ünnepélyes alkalomkor felvehetem. Rá pár hétre mikor, a hentesnél voltam előttem állt valaki farmer nadrágban és pont olyan elegáns selyem blúzban mind, amelyet én az esküvőre vettem. Nem hittem a szememnek, sértést láttam abban, hogy valaki nem tart különbséget, hogy mi illik hová. Hogy lehet drága selyem blúzban a henteshez menni és méghozzá farmerban?

Két különböző világnézet két különböző fel fogás között kell választani. Az iskolai felfogás arra tanított, hogy a szombat meg az ünnep tiszteletére meg kell változtatni a mindennapi szokásokat és előnybe részesíteni az újat. A hentes üzleti illető szerint "Carpe Diem élvezd a mai napot, és ne gondoldj a holnapra". Még nem döntöttem, hogy ki gondolkozik helyesebben, de ami a vendégeket meg az ünnepet illeti, én olyankor nem a

mindennapi étlap szerint tálalok. Az Occo Bucco ahhoz a kategóriához tartozik.

Hozzávalók:

1-1 1/2 kiló borjúhús csonttal. A velős csont fontos ehhez a tálhoz, 1 nagy fej hagyma, 6 gerezd foghagyma, 3 sárgarépa, 3 fehérrépa, 1 közepes fej zeller, fél pohár olaj, 1 kávéskanál só, 1 kávéskanál bors, 1/2 kávéskanál reszelt szerecsendió, 1 üveg száraz vörös bor.

Elkészítése:

A csontos húst vastag szeletekre vágjuk (kb. 5 szelet) A hagymát meg a foghagymát közepes darabokra vágjuk, és az olajban megpároljuk. A zöldségeket közepes nagyságra daraboljuk, hozzá tesszük a hagymához.

Miután megfonnyasztjuk a zöldségeket, rárakjuk a hússzeleteket és a fűszereket meg az egész üveg bort.

Az első forrás után kislángon 3 órát főzzük, míg a hús teljesen puha nem lesz.

Miután kihűlt, a húst óvatosan tálba rakjuk, a zöldségkeveréket átpasszírozuk, a tiszta levét a húrra öntjük.

Jó étvágyat kívánok! ■

Orna Mondsheim
Ashkelon, Izrael

Népszámlálás 2011

A Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala a közelmúltban tette közzé a 2011. évi népszámlálás eredményeit, melyen a zsidóságot a vallások és a nemzetiségek között is fel lehetett tüntetni.

Az országos felmérés alapján 1999-en vallották magukat zsidó vallásúnak (Nyitrai kerület – 247 fő) és 631-en zsidó nemzetiségűnek (Nyitrai kerület: 80 fő).

Fontos számunkra megemlíteni a Komáromi járás adatait, itt 57-en nyilatkoztak zsidó vallásról és 12-en zsidó nemzetiségről.

Járásunk adatai településenkénti bontásban:

Vallás:

Megyercs- Čalovec	1
Ógyalla-Hurbanovo	3
Keszegfalva-Kameničná	1
Gúta- Kolárovo	3
Komárom- Komárno	40

Dunamocs- Moča	1
Ekel-Okoličná na Ostrove	4
Szentpéter- Svätý Peter I	
Šrobárová	2
Komáromfüss- Trávnik I	

Nemzetiség:

Megyercs- Čalovec	1
Keszegfalva-Kameničná	1
Gúta- Kolárovo	1
Komárom- Komárno	7
Ekel-Okoličná na Ostrove	2

A vallásról és nemzetiségről nyilatkozók közt valószínűleg jelentős számban átfedés van. Összességében elmondhatjuk, hogy járásunkban jóval többen vallották magukat zsidónak, mint hitközségünk jelenleg aktív tagjainak száma, így a jövőt a illetően számok bizakodással tölthetnek el minket. ■

Forrás : www.statistics.sk

O výsledkoch sčítania ľudu v SR v roku 2011

Štatistický úrad Slovenskej republiky zverejnil výsledky sčítania ľudu v roku 2011, keď bolo možné uviesť príslušnosť k židovstvu ako k národnosti, ako aj k cirkvi.

Na základe celoštátnych výsledkov sa 1999 ľudí prihlásilo za Židov (v Nitrianskom samosprávnom kraji – 247 osôb) a 631 osôb napísalo, že majú židovskú národnosť (v Nitrianskom samosprávnom kraji – 80 osôb).

Tu je dôležité spomenúť údaje z okresu Komárno, kde sa 57 osôb prihlásilo za Židov a 12 napísali, že sú židovskej národnosti.

Údaje z nášho okresu podľa jednotlivých obcí:

Náboženstvo:

Čalovec	1
Hurbanovo	3
Kameničná	1
Kolárovo	3
Komárno	40
Moča	1
Okoličná na Ostrove	4

Svätý Peter	1
Šrobárová	2
Trávnik	1

Národnosť:

Čalovec	1
Kameničná	1
Kolárovo	1
Komárno	7
Okoličná na Ostrove	2

Medzi tými, ktorí sa hlásili k náboženstvu, resp. k národnosti je iste určité prekrytie.

Musíme povedať, že v našom okrese sa k židovskému náboženstvu hlásili viacerí, ako je počet našich aktívnych členov, takže z hľadiska budúcnosti sme plní nádeje. ■

*Zdroj údajov a viacej informácií obdržíte na stránke:
www.statistics.sk*

ALBUM: Európsky deň židovskej kultúry

Vysoké sviatky plné nádeje v Komárne

Vlaňajší článok niesol názov Horké Vysoké sviatky, ale tohtoročné sme strávili v znamení nádeje. Vďaka organizačnej práci vedenia a sekretariátu ŽNO sa citeľne zvýšil počet prítomných na bohoslužbách. Viacerí prišli z Maďarska zo župy Komárom – Ostrihom a podarilo sa nám zapojiť nových ľudí, ale ešte vždy nám chýbajú mnohí z Komárna.

Pri realizácii ceremoniálu sviatkov nám pomáhal Mihály Riszovannij a István Balogh.

Na Erev Roš Hašana sa zaplnilo prízemie synagógy súvercami, ktorých uvítal predseda miestnej ŽNO Ing. Anton Pasternák. Koordinátor programov Tamás Paszternák následne oboznámil veriacich s programom bohoslužieb. Pri tejto príležitosti bola odovzdaná cena Kehila akademickej maliarke Miraim Neiger Fleischmannovej, ktorá nebola prítomná na Európskom dni židovskej kultúry.

Po zapálení sviečok, po večernej modlitbe a slávnostnom prejave Mihály Riszovanného nasledoval kiduš a večera v sále Zoltána Wallensteina. Večeru, tak ako aj pri iných príležitostiach, zabezpečila spoločnosť Carmel Kft. a kóšer pekáreň z Budapešti. Na

úvod hovoril István Balogh o sviatočných jedlách. Za podávanie večere patrí vďaka Judite Haasovej, Zsuzse Paszternák Kertész a Edite Farkasovej. Rodina Toledano prispela k slávnostnej večeri ovocím z vlastnej záhrady.

Ďakujeme pekne!

Prvý deň Roš Hašana, poobede po tašlichu a poobedňajšej modlitbe, sa konalo vyučovanie pod vedením Istvána Balogha a následne bol kiduš v sále Zoltána Wallensteina. Slávnostný stôl pri tejto príležitosti obohatilo ovocie od rodiny Wagnerovej. Ďakujeme!

Na druhý deň sviatku, na záver Nového roku, bola našim hosťom akademickej maliarke Miriam Neiger Fleischmannová, ktorá sa dlhšiu dobu zdržuje v našom meste s cieľom výskumu. Pod názvom Mój sviatok nám

rozprávala o tom, čo znamenajú pre ňu sviatky a Komárno. Na úvod hovoril István Balogh o kontakte židovstva a umenia. Na záver mali prítomní možnosť klásť hosťom otázky.

Opäť sme sa stretli v predvečer Jom Kipur, na Kol Nidre. Na začiatku modlitby vedenie náboženskej obce vnieslo do synagógy zvitky Tóry, potom sme si vypočuli už známe modlitby v prednese Mihály Riszovanného, ktorý pre každého pripravil pre lepšiu zrozumiteľnosť fonetickú príručku.

Na Jom Kipur odznela modlitba Mazkir na pamiatku našich zomretých. Anton Pasternák tradične prečítal mená tých, ktorí už nie sú medzi nami.

Po poobedňajšej modlitbe a učení, ktoré sa tento raz vzťahovalo na vysvetľovanie o čítaní z Tóry, nasledovala záverečná modlitba Neila a tradičné slová „Na budúci rok v Jeruzaleme!“ V sále Zoltána Wallensteina bol prestretý stôl, nasledovala Havdala a spoločné posedenie s pohostením.

Ďakujeme každému, kto prišiel a svojou prítomnosťou pomohol našej komunite zachovať tradíciu! ■

PT

Klub Šalom v priebehu sviatku stánkov – Sukotu

Pred Sukotom, v nedeľu 30. septembra poobede, sme usporiadali slávnostné stretnutie v klube Šalom. Program sa začal prehliadkou novej výstavy v obnovenom mikromúzeu Árimina Schnitzera. Výstava Cestou židovských sviatkov predstavuje históriu našej komunity.

Následne Tamás Paszternák spomí-

nal na nedávno zosnulých – na tetu Elenu Horskú a Miklósa Jakabovitsa, ktorého brat Dezső osobne prišiel na toto spomienkové podujatie.

V kancelárii ŽNO sme premietali film, ktorý bol pred niekoľkými rokmi natočený o tete Horskej (EDAH (www.edah.sk)). V stánku postavenom na dvore Menházu hovoril náš súve-

rec z Izraela, ktorý teraz žije v Čalovci, o sukotovej kyticí a o svojich zážitkoch týkajúcich sa tohto sviatku.

Program sme ukončili v sále Zoltána Wallensteina, kde odznelo požehnanie na čerstvý kóšerný barches. Prítomní sa ešte dlho rozprávali o sviatku a o aktuálnych otázkach. ■

PT

Lúčime sa

Shlbokým smútkom oznamujeme že členka našej komunity Elena Horská Szomrela vo veku 91 rokov. Na poslednej ceste sme sa s ňou rozlúčili v našom cintoríne. Zdieľame smútok jej rodiny. Jej pamiatku si zachováme! ■

Vedenie ŽNO v Komárne

Na pamiatku tety Horskej

Opäť smútime. Vo veku 91 rokov nás opustila členka našej komunity, teta Elena Horská. Kým jej to zdravotný stav dovolil, nikdy nechýbala na programoch klubu Šalom a ŽNO. Znovu je nás menej, slovenská verzia Spravodajcu stratila jednu stálu čitateľku. Pamätám sa na to, keď sme na začiatku vydávania osobne roznášali naše noviny, vždy mala nejaké milé slová, ktorými pochválila naše programy. Bola istým bodom v našom živote. Dnes sedí s ostatnými priateľmi pri nebeskom stole klubu Šalom. Keď si pozrieme film natočený o jej živote v roku 2010 (<http://edah.sk/video/elena-horska-dievca-z-lazov/68/>) znovu si pripomenieme spoločne strávené chvíle a programy v Menháze. Bude nám chýbať. Zdieľame smútok jej rodiny! ■

Redaktori Spravodajcu

Žiadame pomoc od našich mužov – súvercov!

V poslednej dobe máme problémy zabezpečiť pohreby našich zosnulých podľa rituálnych predpisov. ŽNO priebežne zabezpečí cirkevných funkcionárov, ale sú problémy s tým, aby bolo prítomných aspoň 10 mužov, aby bolo zabezpečené minjan. Prosíme vás, ak máte možnosť prísť na pohreb do nášho cintorína v Komárne, dajte, prosím, kontakt, telefónne číslo na náš sekretariát kile@menhaz.sk, 035/7725-355. Za vašu ochotu a pomoc vopred ďakujeme! ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodajca, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatúnova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

✧ Spravodajcu, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: Orna a Jossi Mondschein (Izrael), rodina Rybárova (Rimavská Sobota), J.J. (Komárno), dr.Körtvélyessi János (Komárno), rodina Izsák (Bazilej), Vojtech Fahn (Galanta), Tibor Messinger (Nové Zámky), Zsuzsanna Reisch (Stockholm) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

✧ V mesiaci september sa rozšíril knižný fond našej malej knižnice Bélu Spitzera. Príďte a čítajte!

✧ Dokončila sa obnova výstavy mikromúzea Ármina Schnitzera. Riaditeľka Maďarského židovského archívu Zuzsanna Toronyi nám poskytla cenné rady. Výstava je otvorená v priebehu stránkových dní.

✧ 20. septembra 2012 sa v Gymnáziu J. Selyeho v rámci Pamätného dňa holokaustu premietal film Susi a Petra Scheinera s názvom Naivné sny. Na premietaní bol prítomný Peter Scheiner, našu ŽNO zastupoval predseda Anton Pasternák.

✧ Aj naďalej úspešne pokračuje kurz hebrejčiny pod vedením pani profesorky Zuzany Toledo. Hodiny sú v Menháze každú stredu poobede. Bližšie informácie vám poskytne sekretariát.

Očakávame vaše nápady!

Začali sme prípravu tendrov na rok 2013. Ak máte nejaké nápady, nápady na programy, radi ich prijmeme na adrese kile@menhaz.sk a na telefónnom čísle 037/7731-224. ■

Mazl Tov!

V sobotu 13. októbra 2012 bude hlavný rabín v.v. **dr. József Schweitzer** oslavovať 90. narodeniny.

V mene ŽNO v Komárne mu touto cestou blahoželáme a prajeme všetko najlepšie, hlavne veľa zdravia!

Bis 120! ■

Slávnostné stretnutie

Klub Šalom v priebehu sviatku stánkov – Sukotu. Náš článok čítajte na strane 3.

Európsky deň židovskej kultúry

Už tradične sme pozdravili Európsky deň židovskej kultúry celodenným programom. Tento deň bol aj otváracím dňom našich jesenných akcií.

Prišli hostia z viacerých židovských komunit z okolia, osobitným potešením bolo pre nás to, že sme medzi nami mohli privítať zástupcov náboženskej obce z Rumunska, zo Satu Mare, ktorí dlhú cestu k nám absolvovali mikrobusedom.

V tomto roku nás poctil svojou návštevou a prednáškou veľvyslanec Štátu Izrael v Bratislave, pán Alexander Ben Zvi. Koordinátor Tamás Paszternák uvítal prítomných, medzi ktorými boli aj predstavitelia mesta, páni Gábor Weszelovszky a Tibor Mayer. Pán Weszelovszky odovzdal pozdravy od samosprávy mesta Komárno.

Pán veľvyslanec hovoril o aktuálnych otázkach, o situácii v Iráne, o Palestíncoch, o Egypte. Spomenul aj slovensko – izraelské kontakty a situáciu veľvyslanectva. Prítomní mali potom možnosť klásť veľvyslanecovi svoje otázky.

Obed, ako je už zvykom, uvarila rebecen Bina Stiefel a podával sa v

stane postavenom na dvore Menházu. Aj tento rok každému chutilo. Rodina Toledano priniesla ako dar ovocie z vlastnej záhrady.

Predseda ŽNO zo Satu Mare Miklós Decsei predstavil popoludní svoju komunitu. V priebehu celého dňa do slovenčiny tlmočila Ágnes Padlovicsová.

Šéfredaktor maďarského mesačníka Szombat (Sobota) Gábor T. Szántó predstavil potom tento časopis a aj svoju novú knihu, z ktorej prečítal niekoľko úryvkov. U prítomných zoznámal zaslúžený úspech.

Nasledovalo otvorenie výstavy v obnovenom mikromúzeu Ármina Schnitzera. Už tradične sme v tento deň odovzdávali ceny Kehila a Kehila Haver (zoznam odmenených sme zverejnili v našom augustovom čísle).

Celodenný program sa skončil mimoriadne úspešným vystúpením skupiny Pressburger Klezmer Band. Na koncerte bola plná synagóga.

Ďakujeme za pomoc a podporu. Aj v roku 2013 vás očakávame na oslavách Európskeho dňa židovskej kultúry! ■

PT

Výlet do Budapešti!

25. novembra organizujeme celodenný výlet do Budapešti. Poplatok je taký ako vlani 25,- eur, je v ňom obsiahnutá vstupenka na večerný koncert usporiadaný nadáciou Pochodu živých v synagóge v ulici Dohány, kde vystúpi Gábor Presser a jeho priatelia, kóšer obed, cestovný lístok a vstupenky. Prihlásiť sa môžete na adrese kile@menhaz.sk, alebo na sekretariáte. Podrobný program zverejníme v nasledujúcom čísle. ■

101. narodeniny

V prvý deň Roš Hašana, 17. septembra, oslavovala svoje 101. narodeniny najstaršia členka našej ŽNO, pani Anna Paszternáková. Viacerí známi, priatelia ju prišli pozdraviť domov. Vedenie ÚZ ŽNO ju pozdravilo darčekom a blahoprajným listom. Mazl Tov! ■

